

Motion nr 19-2014 av Ewa-May Karlsson (C) m.fl. Initiativ för tidig diagnostik av lungcancer i Sverige. Motionsyttrande

Frågan om lungcancerscreening diskuteras i svensk cancervård, bland annat i en artikel som publicerades i Dagens Nyheter den 3 november 2014 som refereras till i motionen. Lungcancerscreening rekommenderas nu i USA till riskgrupper som rökare och tidigare rökare, baserat på en amerikansk studie. Artikelförfattarna förespråkar att Socialstyrelsen ska utreda förutsättningar för att införa lungcancerscreening i Sverige.

I en artikel i Läkartidningen som publicerades den 3 februari 2015, bemöttes artikeln i Dagens Nyheter. Förutom potentiella vinster med lungcancerscreening lyftes även svårigheter med screening. Man ifrågasätter dels att vinsterna i form av sparade liv skulle bli så stora som det hävdas i artikeln i DN, dels poängterar man att en screening kräver ett resurstillskott och en organisation för att kunna ta hand om ett så stort extra tillskott av patienter. Patienterna ska undersökas med datortomografi (DT) och bedömas av röntgenläkare. Ser man något misstänkt på datortomografin behöver patienten även träffa lungläkare eller allmänläkare. Samtliga dessa specialiteter har bristande bemanning både i landet som helhet och i Västerbottens läns landsting redan idag.

Inom den medicinska professionen finns alltså både argument för att Socialstyrelsen utreder möjligheterna till lungcancerscreening och en oro för vad en screening skulle innebära om man inte tydligt definierar kriterier för screeningen och tillför resurser för utökade undersökningar.

Socialstyrelsen uppger att de inte har något pågående arbete om att värdera nyttan av screening för tidig upptäckt av lungcancer. I de nationella riktlinjerna för lungcancervård från 2011, som är den senaste versionen, är lungcancerscreening med lågdosdatortomografi en forskning- och utvecklingsrekommendation (FoU-rekommendation). Det innebär att lungcancerscreening inte rekommenderas, då det vetenskapliga underlaget är otillräckligt för att bedöma effekten av lungcancerscreening.

Socialstyrelsens bedömning från 2011 var att resultaten från en amerikansk respektive en europeisk studie kommer att ge mer kunskap om nyttan av screening. Resultaten från den amerikanska studien är nu publicerade och pekar på nytta med screening i en amerikansk sjukvårdsmiljö. Resultaten från den europeiska studien som har genomförts i Belgien och Nederländerna, förväntas att publiceras under 2015. Det är dock svårt säga när tid eftersom det beror på accept till vetenskaplig tidskrift. Eftersom studierna är likartade och den europeiska studien är genomförd i en sjukvårdsmiljö med större likhet med den svenska, än den amerikanska studien, så vill Socialstyrelsen invänta resultaten från båda studierna innan de ser över sin nuvarande FoU-rekommendation.

Bedömningen är därför att Västerbottens läns landsting ska avvakta Socialstyrelsens översyn av den nuvarande rekommendationen, innan man överväger att ta några egna initiativ inom det här området.

Förslag

Mot bakgrund av vad som ovan anförts föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden att landstingsfullmäktige fattar följande beslut:

- Motionen avslås.